

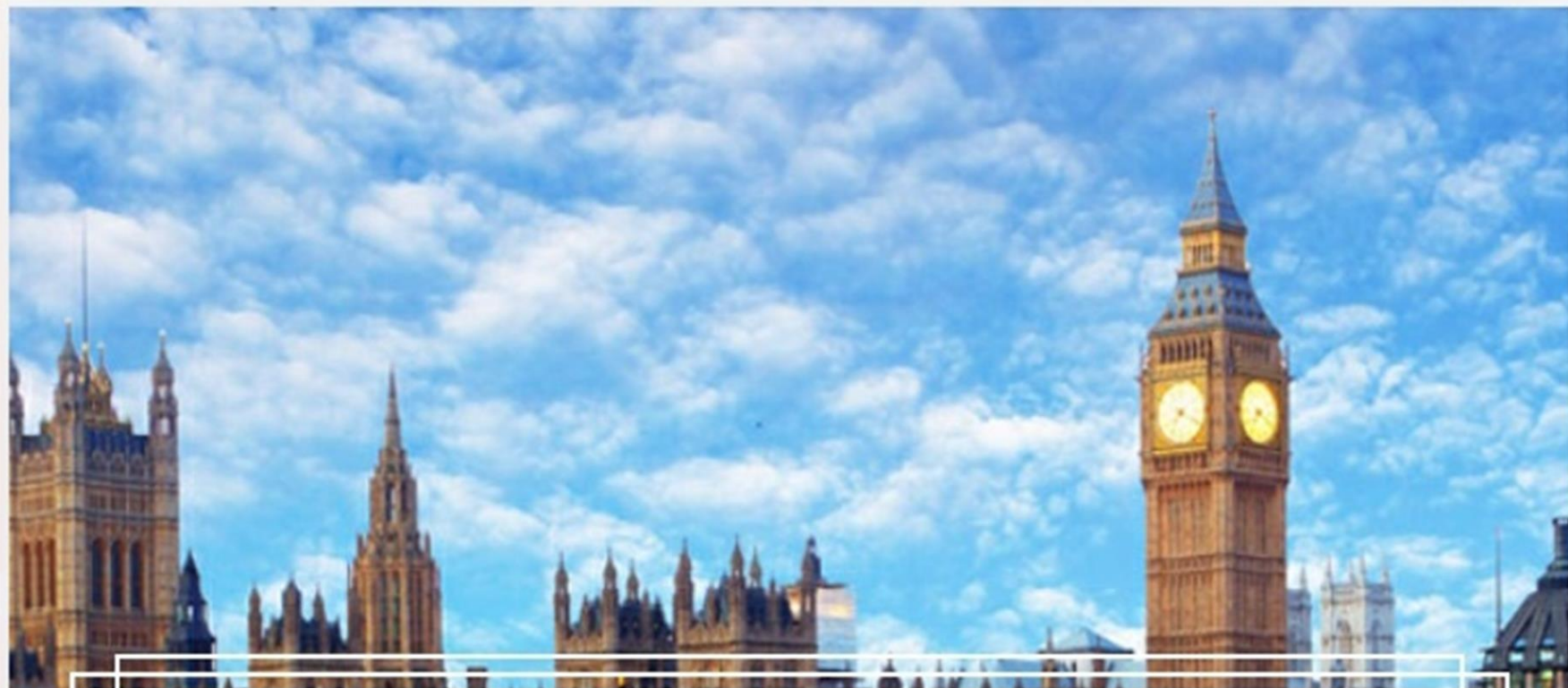
باسمه تعالی
دانشگاه آزاد بوشهر

رشته: آموزش ابتدایی

عنوان: مبانی برنامه ریزی درسی

استاد: دکتر امامی

گردآورنده: نعیمه بحرینی

مقایسه سیستم آموزشی مدارس
انگلستان و ایران

در انگلستان ، دولت مرکزی مسئول تامین نیازهای آموزشی، برنامه ریزی و تعیین خط مشی ملی است .شورای برنامه ریزی عهده‌دار بررسی و پژوهش و ارائه طرح در زمینه‌ی برنامه‌های آموزشی، روش‌های تدریس و امتحانات در مدارس انگلستان می‌باشد.

آموزش اجباری و رایگان در انگلستان از ۵ سالگی تا ۱۶ سالگی است و سطوح ابتدایی ۵ تا ۱۱ سالگی و راهنمایی ۱۱ تا ۱۶ سالگی را در بر می‌گیرد و در دوره ابتدایی تمامی معلمان را زنان تشکیل می‌دهند. درس‌های ریاضی ، علوم و زبان انگلیسی اجباری هستند .در انگلستان ، سال تحصیلی به سه بخش تقسیم شده است که شامل یک تعطیلات تابستانی طولانی ۸ هفته ای و یک تعطیلات کوتاه دو تا سه هفته ای در کریسمس و عید پاک است .هفته مدرسه ای از دوشنبه تا جمعه و روز درسی، تقریباً ۶ ساعت است.

متوسط تعداد دانش آموزان در دوره ابتدایی در هر کلاس ۲۷ دانش آموز و در دوره دبیرستان ، ۲۲ دانش آموز در هر کلاس است.

از ویژگی های تعلیمات ابتدایی در انگلستان می توان آزادی عمل معلمان و مدیران مدرسه در تنظیم برنامه های درسی دانش آموزان و اداره امور مدرسه را نام برد . در سالهای اخیر به افزایش ساعات تدریس ریاضی ، علوم ، زبان در برنامه این دوره تاکید شده، چون دست اندر کاران تعلیم و تربیت ابتدایی بر این باورند که دروس مذکور درست اندیشیدن و منطقی عمل کردن و تفکر عملی داشتن را در دانش آموزان تقویت می کند. ولی در دبیرستان ، گروه بندی در درس ریاضی رایج است اما در درس علوم ، کمتر اتفاق می افتد .

_استفاده از ابزارهای کمک آموزشی هم چون ماشین حساب و کامپیوتر در کلاس های درس ریاضی ، طی ده سال گذشته افزایش یافته است. در حال حاضر، نگرش دانش آموزان نسبت به ریاضی منفی است و همین باعث می شود که مطالعه ریاضی را در سطوح بالاتر دنبال نکنند..

کتاب های درسی به طور طبیعی توسط شرکت های تجاری تولید می شوند. با این حال، بسیاری از کتابها قدیمی شده اند، چون برنامه های درسی تغییر کرده اند، ولی کتابهای درسی هیچ تغییری نکرده اند.

_همینطور برای دانش آموزان پایه های پایین تر، کارهای پروژه ای معرفی میشوند و دانش آموزان در این پایه ها بر خلاف گذشته، بیش تر به کار گروهی تشویق می شوند.

_ کامپیوترها به طور وسیعی در مدارس در دسترس هستند و دانش آموزان با چگونگی استفاده از آنها و کاربرد هایشان، آشنا شده اند.

در نظام آموزشی انگلستان، دو نوع ارزش یابی وجود دارد که یکی ارزش یابی های پیوسته است و به وسیله معلم اجرا می شود و دیگری، ارزش یابی خارجی است که در پایان ۷، ۱۱ و ۱۶ سالگی و به طور متمرکز اجرا می شود. لازم به ذکر است که ارزش یابی خارجی فقط به عنوان نمونه اجرا می شود و هدف آن، ارزش یابی نظام آموزشی است و بر ارزش یابی شخصی دانش آموزان، تاکید ندارد.

_در نظام آموزشی بریتانیا ارزیابی ها و نمره های پایان ترم سال اول ابتدایی تا سال ۱۱ دبیرستان تأثیری در ورود به دانشگاه ندارد. اما نمره های سال های ۱۲ و ۱۳ که **A Level** نامیده می شوند، تعیین کننده اصلی در قبولی و عدم قبولی داوطلبان ورود به دانشگاه ها هستند.

مدرسه نه تنها راهنما و کمک برای یافتن شغل است، بلکه به آنها درباره محیطی که در آن زیست می کنند اطلاعات کافی می دهد. مدرسه به کودکان مسائلی می آموزد که در زندگی روزانه با آن مواجه هستند.

دانش آموزان بسته به علاقه مندی های خود و بسته به اینکه چه رشته ای را در دانشگاه می خواهند بخوانند، می توانند عناوین و موضوعات مختلف درسی را انتخاب کرده و آنها را بخوانند. این عنوان های درسی در حدود ۴۰ تا ۵۰ عنوان هستند که از مهم ترین و محبوب ترین آنها می توان به ریاضی، فیزیک، انگلیسی، زیست و تعلیمات دینی اشاره کرد.

معلمین مقطع آموزشی ابتدایی ملزم به برخورداری از حداقل ۲۴ هفته تجربه عملی تدریس در مدارس و گذراندن دوره های ۳ ساله آموزش معلمان می باشند.

ویژگی های نظام آموزشی انگلستان

۱. خلاقیت

خلاقیت به عنوان یک عنصر مهم در برنامه های آموزشی به چشم می خورد. و به طور کلی دروس هنری مورد توجه جدی دست اندرکاران آموزش می باشد. مشارکت فعال دانش آموزان، نفر به نفر در فرآیند آموزش کلاس جزو استاندارد های لازم الاجرا می باشد و نگاه عملیاتی و اجرایی به دروس به صورت خلاقانه ای توسط دبیران برنامه ریزی می شود.

۲. آموزش معلمین

معلمی که دوره ی تربیت معلم را نگذرانده باشد در سیستم آموزشی وجود نخواهد داشت.

۳. استاندارد سازی

وجود استانداردهای خوب و سطح بالا در نظام آموزشی انگلیس و ملزم کردن دست اندرکاران آموزش به رعایت آنها باعث ارتقاء این سیستم شده است .

۴. زنده بودن نظام آموزشی

نظام آموزشی انگلیس پیوند عمیقی با زندگی روزمره دانش آموزان و سایر افراد درگیر در این نظام دارد . موضوعاتی که آموخته می شود به نوعی با زمان حال دانش آموزان پیوند خورده است.

۵. برخی مشکلات تربیتی و آموزشی

مشکلات فراوانی در این نظام به چشم می خورد و کارشناسان دائماً در حال نقد و بررسی این موارد هستند . در زمینه ی مسائل تربیتی می توان به مشکلات جنسی در سنین پایین ، مصرف مواد مخدر ، قلدری ، حاضر نشدن در کلاس های درس و بعضاً بی احترامی به معلمین و مسئولین آموزشی اشاره کرد.

۶. منابع و فضاهای آموزشی

کتاب درسی در این سیستم وجود ندارد ولی سیلابس درسی هر رشته معین شده است و کتابهای فراوانی توسط بخش خصوصی و مؤسسات برگزار کننده آزمون های استاندارد نوشته شده است . این کتابها برای دانش آموزان، معلمان، مدیران و اولیاء نوشته شده اند. وجود منابع آموزشی و کمک آموزشی باعث شده است که معلمان سطح تدریس خود را ارتقاء دهند و راحت تر تدریس کنند. فضاهای آموزشی بسیار وسیع و مدرن هستند و فضاهای سرسبز فراوانی برای ورزش دانش آموزان مشاهده می شود.

۷. نیروی انسانی

برای هر سال یک معلم پایه وجود دارد که نقش معلم راهنما را بازی میکند. معلمین از حقوق و مزایای خود راضی نیستند.

۸. بخش خصوصی و نیمه خصوصی

در مدارس دولتی دانش آموزان برای ورود به دانشگاه آماده نمی شوند به جز بخش کوچکی از دانش آموزان که از استعداد بالایی برخوردار هستند. اکثر دانش آموزان که به دنبال تحصیلات آکادمیک هستند یا به مدارس خصوصی می روند یا مجبورند معلم خصوصی استخدام کنند.

۹. سیستم نظارتی

موسسه ای خصوصی نظارت بر مدارس را بر عهده دارد و هر سال از مدارس بازرسی به عمل می آورد. نوع بازرسی کیفی است و شامل موارد متعددی از جمله بهداشت و ایمنی دانش آموزان نیز می گردد. بر اساس این گزارش ها بودجه ی مدارس دولتی تعیین می گردد. لذا مدیران تلاش می کنند تا سطح کیفی مدارس را بالا نگه دارند تا بتوانند بودجه ی بیشتری دریافت نمایند.

۱۰. نگهداری اطلاعات آموزشی و تربیتی

نظام دقیق و مفصلی برای ثبت اطلاعات وجود دارد که به سرعت در حال کامپیوتری شدن است. وقت زیادی از معلمین به پر کردن فرمهای ارزیابی گرفته می شود. بر مبنای همین اطلاعات که اکثر آن هم به صورت کیفی توسط دبیران تولید می گردد گروه درسی دانش آموزان در سال های آینده تعیین می گردد.

_انواع مدارس در ایران و انگلیس

● سیستم آموزشی مدارس انگلستان در این کشور از تنوع خوبی برخوردار است و دانش آموزان با علایق و نمرات گوناگون می‌توانند به تحصیل بپردازند.

● در ایران مدارس دولتی پرتعدادترین مراکز علمی شناخته می‌شوند که با حداقل شهریه به تربیت دانش آموزان می‌پردازند. مدارس غیرانتفاعی و نمونه دولتی نیز از دیگر مدارس شناخته شده در ایران است که مورد توجه خانواده‌های بسیاری قرار می‌گیرد.

ویژگی‌های نظام آموزشی کشور انگلیس

- طبقه‌بندی دانش آموزان بر حسب هوش و استعداد
- آموزش و پرورش به طور کلی به شیوه غیر مرکزی اداره می شود
- وجود سامانه آموزش مکاتبه‌ای و نیمه وقت
- وجود مدارس مجزا برای دختران و پسران
- اهمیت آموزش‌های غیر رسمی مثل کلوپ‌های فرهنگی و هنری
- وجود بودجه مشخص و قوانین مدون

ویژگی‌های نظام آموزشی در ایران

- اهمیت مباحث دینی و پوشش اسلامی
- مدارس مجزا مختص دختران و پسران
- تنوع شهریه مدارس نسبت به امکانات موجود
- گرایش زیاد دانش آموزان به اخذ نمرات بالا

– شباهت سیستم آموزشی انگلستان و ایران در چیست؟

وجود مدارس تربیت معلم و اهمیت آن یکی از اصلی‌ترین ارکان نظام آموزشی کشور انگلیس و ایران شناخته می‌شود که دولت به آن توجه ویژه دارد

– تفاوت سیستم آموزشی در انگلیس و ایران چیست؟

۱. پس از دبستان دانش آموزان وارد مقطع متوسطه شده و آموزش‌های عمومی را دریافت می‌کنند و پس از گذراندن درس‌های مربوطه، دانش آموزان به دبیرستان‌های مناسب معرفی شده و مهارت‌های مهم‌تر را یاد می‌گیرند. آن‌ها در سن ۱۵ الی ۱۸ سالگی آماده امتحانات ورودی مراکز علمی می‌شوند و برای ساختن آینده‌ای بهتر تلاش می‌کنند. در ایران نیز همانگونه که معلوم است، دانش آموزان از سن ۷ الی ۱۸ سالگی در مقاطع ابتدایی، راهنمایی و دبیرستان تحصیل می‌کنند. تعیین رشته در مقطع دبیرستان نیز یکی دیگر از ویژگی‌های اصلی سیستم آموزشی در ایران شمرده می‌شود که از اهمیت خاصی برخوردار است.

۲. سیستم نظام آموزشی انگلستان براساس آزمایش و تجربه است و بیشتر دروس به صورت عملی آموزش داده می شوند و استرسی برای دانش آموزان نخواهد داشت بلکه این سیستم آموزشی درس خواندن و محیط مدرسه را لذت بخش تر خواهد ساخت .

۳. در سیستم آموزشی کشور انگلستان بر خلاف کشور ایران، مخالف امتحان گرفتن هستند و دانش آموزان تا سن ۱۶ سالگی هیچ امتحانی ندارند، در نظام آموزشی انگلستان با سن جلو می روند، کتاب درسی هم در این کشور وجود ندارد، در این سیستم برای ارزیابی آموزشی دانش آموزان و دانشجویان، سطح درس مورد نظر است.

۴. محتوای آموزشی دانش آموزان ایرانی کاربردی و مهارتی نیست، لذا با وجود حجم یادگیری زیاد که خلاقیت دانش آموزان را میگیرد دانش آموزان جز ورود به دانشگاه چاره دیگری ندارند این در حالیست که در کشورهای توسعه یافته تمرکز بر یادگیری مهارت و تخصص های روز مثل کامپیوتر اجباری است. محتوای آموزشی در کشورهای توسعه یافته و به تناسب نیاز جامعه تغییر یافته و دانش آموزان انگیزه لازم را برای آموزش را دارند اما در ایران هرچند طی سالهای اخیر محتوای آموزشی تغییراتی داشته اما کاربردی و مهارتی نشده است.

۵. از آنجا که یک فرد با حداقل حقوق تعریف شده توسط وزارت کار می تواند به یک زندگی آبرومند بپردازد. لذا دغدغه ی ورود به دانشگاه مانند ایران در ذهن دانش آموزان و معلمان وجود ندارد لذا فرآیند آموزش روند طبیعی خود را طی میکند. معلمان با حوصله به تدریس انواع و اقسام درس ها مشغول هستند و هر استعدادی را در مسیر خودش پرورش می دهند. دانش آموزان نیز با صبر و تلاش در رشته های مورد علاقه ی خود به یادگیری مشغول هستند . تمام درسها در جای خود بسته به علایق دانش آموزان با اهمیت هستند.

منابع:

1. <https://blueskystudy.org/blog/difference-between-the-educational-system-of-iran-and-uk/>
2. <http://farooghkhaki.blogfa.com/post/122>
3. <https://rasanews.ir/fa/news/165782/>
4. <http://www.tmh-falsafeh.blogfa.com/post/39>